

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖЕНО

Факультет гуманітарно-педагогічний
19 червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Інноваційні методики викладання психологічних дисциплін

Галузь знань С “Соціальні науки, журналістика та інформація”

Спеціальність С4 “Психологія”

Освітня програма “Психологія” (ОС “Доктор філософії”)

Факультет гуманітарно-педагогічний

Розробник: завідувач кафедри психології, кандидат психологічних наук,
доцент, Ірина МАРТИНЮК

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни “Інноваційні методики викладання психологічних дисциплін”

Дисципліна “Інноваційні методики викладання психологічних дисциплін” є обов’язковою в ОНП “Психологія”. Вона важлива для формування фахової компетентності у здійсненні науково-педагогічної діяльності у вищій школі. Дисципліна знайомить із методикою застосування інноваційних методів у викладанні психології у вищій школі. Розглядається викладання психології у вищій школі. Аналізуються особливості застосування інноваційних методів викладання у вищій школі.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	доктор філософії	
Спеціальність	С4 Психологія	
Освітня програма	Психологія	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна/вечірня	заочна
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	2	2
Лекційні заняття	20 год.	10 год.
Практичні, семінарські заняття	25 год.	10 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	75 год.	100 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год.	-

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни “Інноваційні методики викладання психологічних дисциплін” є ознайомлення здобувачів із сутністю інноваційних методик викладання у вищій школі та особливостями їх застосування у викладанні психологічних дисциплін.

Набуття компетентностей: інтегральна компетентність (ІК): здатність застосовувати інноваційні методики викладання психологічних дисциплін у вищій школі;

загальні компетентності (ЗК):

здатність до наукового мислення (високий рівень абстрактного мислення, аналізу й синтезу) та креативного підходу у вирішенні наукових задач (ЗК01);

здатність презентувати результати власних наукових досліджень й обґрунтовувати їх унікальність в інформаційному просторі (ЗК04); спеціальні (фахові) компетентності (СК):

здатність здійснювати науково-педагогічну та управлінську діяльність у вищій школі. (СК03);

здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в галузі психології, зокрема психології розвитку особистості, та дотичні до неї міждисциплінарні проекти (СК05);

Програмні результати навчання (ПРН):

– розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці (ПРН2);

– організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін (ПРН9).

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижн і	усього	у тому числі					усьог о	у тому числі					
			л	п	лаб	і н д	с.р.		л	п	ла б	і н д	с.р.	
Модуль 1. Загальні питання застосування інноваційних методик викладання психологічних дисциплін у закладах вищої освіти														
Тема 1. Методи, форми і засоби навчання психології	1-2	12	2	2			8	12	2					10
Тема 2. Тенденції розвитку сучасної психологічної освіти	2-3	12	2	2			8	12	2					10
Тема 3. Організаційні форми викладання психології	4-5	12	2	2			8	12		2				10
Тема 4. Особливості організації й управління самостійною роботою студентів	5-6	12	2	2			8	12		2				10
Тема 5. Використання ІІІ в освітньому процесі	7-8	11	2	2			7	11		2				9
Проміжний контроль		1					1	1						1
Разом за модулем 1		60	10	10			40	60	4	6				50
Модуль 2. Окремі інноваційні методики викладання психологічних дисциплін у закладах вищої освіти														
Тема 1. Діалогічно-дискусійні техніки в методиці викладання у закладах вищої освіти	8-9	12	2	3			7	12	2					10
Тема 2. Техніки аналізу ситуацій та	10-11	12	2	3			7	12	2					10

тренінгу в методиці викладання в закладах вищої освіти													
Тема 3. Ігрові технології у викладанні в закладах вищої освіти	11-1 2	12	2	3			7	12	2				10
Тема 4. Технологія навчання у співробітництві та фасилітаційного навчання у викладанні в закладах вищої освіти	13-1 4	12	2	3			7	12		2			10
Тема 5. Інформаційно-комунікаційні технології в методиці викладання в закладах вищої освіти	14-1 5	11	2	3			6	11		2			9
Проміжний контроль		1					1	1					1
Разом за модулем 2		60	10	15			35	60	6	4			50
Усього годин		120	20	25			75	120	10	10			100

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методи, форми і засоби навчання психології	2
2	Тенденції розвитку сучасної психологічної освіти	2
3	Організаційні форми викладання психології	2
4	Особливості організації й управління самостійною роботою студентів	2
5	Використання ІІІ в освітньому процесі	2
6	Діалогічно-дискусійні техніки в методиці викладання у закладах вищої освіти	3
7	Техніки аналізу ситуацій та тренінгу в методиці викладання в закладах вищої освіти	3
8	Ігрові технології у викладанні в закладах вищої освіти	3
9	Технологія навчання у співробітництві та фасилітаційного навчання у викладанні в закладах вищої освіти	3
10	Інформаційно-комунікаційні технології в методиці викладання в закладах вищої освіти	3

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Аналіз труднощів у вивченні психологічних дисциплін	2
2	Аналіз відмінностей у традиційній та інноваційній стратегіях організації освіти у вищій школі	2
3	Аналіз методичних основ підготовки і проведення лекцій, практичних на семінарських заняттях із психології	2
4	Аналіз форм і видів самостійної роботи студентів із вивчення психології	2
5	Аналіз можливостей ІІІ для викладання психології	2
6	Аналіз можливостей застосування діалогічно-дискусійних технік у методиці викладання психології в закладах вищої освіти	3
7	Аналіз можливостей застосування технік аналізу ситуацій та тренінгу під час викладання психологічних дисциплін в закладах вищої освіти	3

8	Аналіз можливостей застосування ігрових технологій під час викладання психологічних дисциплін в закладах вищої освіти	3
9	Аналіз можливостей застосування технології навчання у співробітництві та фасилітаційного навчання під час викладання психологічних дисциплін в закладах вищої освіти	3
10	Аналіз можливостей застосування інформаційно-комунікаційних технологій під час викладання психологічних дисциплін в закладах вищої освіти	3

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розробка прийомів подолання труднощів у вивченні психологічних дисциплін	8
2	Розробка інноваційного підходу до викладання психологічної дисципліни	8
3	Розробка методики проведення семінарського заняття із психології	8
4	Розробка завдань самостійної роботи студентів із окремої психологічної дисципліни	8
5	Розробка прийомів використання ШІ для проведення практичних занять із психології	7
	Проміжний контроль	1
6	Розробка семінарського заняття із психологічної дисципліни із застосуванням діалогічно-дискусійних технік	7
7	Розробка семінарського заняття із психологічної дисципліни із застосуванням технік аналізу ситуацій та тренінгу	7
8	Розробка семінарського заняття із психологічної дисципліни із застосуванням ігрових технологій	7
9	Розробка семінарського заняття із психологічної дисципліни із застосуванням технології навчання у співробітництві та фасилітаційного навчання	7
10	Розробка семінарського заняття із психологічної дисципліни із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій	6
	Проміжний контроль	1

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист виконаних завдань самостійної роботи.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебатів.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного “Положення про екзамени та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у НУБіП України”.

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання	
Модуль 1. Загальні питання застосування інноваційних методик викладання психологічних дисциплін у закладах вищої освіти			
Лекція 1. Методи, форми і засоби навчання психології	Знання основних методів, форм і засобів навчання, що можуть застосовуватись у викладанні психологічних дисциплін. Розуміння труднощів опанування психологічних дисциплін та уміння добирати прийоми їх подолання.	-	
Практична робота 1. Аналіз труднощів у вивченні психологічних дисциплін		7	
Самостійна робота 1. Розробка прийомів подолання труднощів у вивченні психологічних дисциплін		7	
Лекція 2. Тенденції розвитку сучасної психологічної освіти	Розуміння тенденцій розвитку сучасної психологічної освіти, сутності студентоцентрованого навчання, сутності інноваційних стратегій організації освіти у вищій школі та їх значення. Уміння застосовувати інноваційний підхід до викладання психології.	-	
Практична робота 2. Аналіз відмінностей у традиційній та інноваційній стратегії організації освіти у вищій школі		7	
Самостійна робота 2. Розробка інноваційного підходу до викладання психологічної дисципліни		7	
Лекція 3. Організаційні форми викладання психології	Знати основні організаційні форми викладання психології в закладах вищої освіти та особливості їх проведення. Уміти здійснювати підготовку до проведення навчального заняття із психології.	-	
Практична робота 3. Аналіз методичних основ підготовки і проведення лекцій, практичних на семінарських заняттях із психології		7	
Самостійна робота 3. Розробка методики проведення семінарського заняття із психології		7	
Лекція 4. Особливості організації й управління самостійною роботою студентів	Розуміти значення самостійної роботи студентів з опанування психологічних дисциплін; знати види й форми самостійної роботи студентів із вивчення психології. Уміти розробляти завдання самостійної роботи студентів психологічних дисциплін.	-	
Практична робота 4. Аналіз форм і видів самостійної роботи студентів із вивчення психології		7	
Самостійна робота 4. Розробка завдань самостійної роботи студентів із окремої психологічної дисципліни		7	
Лекція 5. Використання ІІІ в освітньому процесі	Розуміти можливості застосування ІІІ в освітньому процесі; розуміти правові аспекти застосування ІІІ у вищій освіті; вміти застосовувати ІІІ у викладанні психології з дотриманням етичних вимог	-	
Практична робота 5. Аналіз можливостей ІІІ для викладання психології		7	

Самостійна робота 5. Розробка прийомів використання ІІІ для проведення практичних занять із психології	та академічної доброчесності.	7	
Модульна контрольна робота 1.		30	
Всього за модулем 1		100	
Модуль 2. Окремі інноваційні методики викладання психологічних дисциплін у закладах вищої освіти			
Лекція 1. Діалогічно-дискусійні техніки в методиці викладання у закладах вищої освіти	Знати види й особливості застосування діалогічно-дискусійних технік у методиці викладання психології в закладах вищої освіти; розуміти їх мету й роль в мотивуванні навчальної діяльності та забезпеченні її ефективності. Уміти добирати діалогічно-дискусійні техніки для проведення навчальних занять із психологічних дисциплін та застосовувати їх на практиці.	- 7	
Практична робота 1. Аналіз можливостей застосування діалогічно-дискусійних технік у методиці викладання психології в закладах вищої освіти		7	
Самостійна робота 1. Розробка семінарського заняття із психологічної дисципліни із застосуванням діалогічно-дискусійних технік		-	
Лекція 2. Техніки аналізу ситуацій та тренінгу в методиці викладання в закладах вищої освіти	Знати види й особливості застосування технік аналізу ситуацій та тренінгу у методиці викладання психології в закладах вищої освіти; розуміти їх мету й роль в мотивуванні навчальної діяльності та забезпеченні її ефективності. Уміти добирати техніки аналізу ситуацій та тренінгу для проведення навчальних занять із психологічних дисциплін та застосовувати їх на практиці.	7	
Практична робота 2. Аналіз можливостей застосування технік аналізу ситуацій та тренінгу під час викладання психологічних дисциплін в закладах вищої освіти		7	
Самостійна робота 2. Розробка семінарського заняття із психологічної дисципліни із застосуванням технік аналізу ситуацій та тренінгу		7	
Лекція 3. Ігрові технології у викладанні в закладах вищої освіти	Знати види й особливості застосування ігрових технологій у методиці викладання психології в закладах вищої освіти; розуміти їх мету й роль в мотивуванні навчальної діяльності та забезпеченні її ефективності. Уміти добирати ігрові технології для проведення навчальних занять із психологічних дисциплін та застосовувати їх на практиці.	-	
Практична робота 3. Аналіз можливостей застосування ігрових технологій під час викладання психологічних дисциплін в закладах вищої освіти		7	
Самостійна робота 3. Розробка семінарського заняття із психологічної дисципліни із застосуванням ігрових технологій		7	
Лекція 4. Технологія навчання у співробітництві та фасилітаційного	Знати види й особливості застосування технологій	-	

навчання у викладанні в закладах вищої освіти	навчання у співробітництві та фасилітаційного навчання в методиці викладання психології в закладах вищої освіти; розуміти їх мету й роль в мотивуванні навчальної діяльності та забезпеченні її ефективності. Уміти добирати технології навчання у співробітництві та фасилітаційного навчання для проведення навчальних занять із психологічних дисциплін та застосовувати їх на практиці.	
Практична робота 4. Аналіз можливостей застосування технології навчання у співробітництві та фасилітаційного навчання під час викладання психологічних дисциплін в закладах вищої освіти		7
Самостійна робота 4. Розробка семінарського заняття із психологічної дисципліни із застосуванням технології навчання у співробітництві та фасилітаційного навчання		7
Лекція 5. Інформаційно-комунікаційні технології в методиці викладання в закладах вищої освіти	Знати види й особливості застосування інформаційно-комунікаційних технологій в методиці викладання психології в закладах вищої освіти; розуміти їх мету й роль в мотивуванні навчальної діяльності та забезпеченні її ефективності. Уміти добирати інформаційно-комунікаційні технології для проведення навчальних занять із психологічних дисциплін та застосовувати їх на практиці.	-
Практична робота 5. Аналіз можливостей застосування інформаційно-комунікаційних технологій під час викладання психологічних дисциплін в закладах вищої освіти		7
Самостійна робота 5. Розробка семінарського заняття із психологічної дисципліни із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій		7
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Відтермінування здачі завдань самостійної роботи, практичних занять у випадках хвороби чи якоїсь іншої вагомості для здобувача причини може бути дозволене за умови надання необхідної документації. Відтермінування здачі екзамену може бути дозволене у випадку вагомості причини за умови погодження з гарантом ОНП та відділом аспірантури.
---	--

	Проведення навчальних занять, терміни та умови виконання навчальних завдань можуть бути адаптовані до запитів здобувачів із документально підтвердженими особливими потребами. Відповідальністю здобувача залишається вчасне надання таких документів.
Політика щодо академічної доброчесності	Вступаючи на цей курс, здобувачі повинні дотримуватися норм поведінки, прописаних у Положенні про академічну доброчесність у Національному університеті біоресурсів і природокористування України (https://nubip.edu.ua/node/12654). Здобувачі повинні знати та дотримуватись академічної доброчесності з усіх питань цього курсу. Порухення академічної доброчесності тягне за собою академічну відповідальність.
Політика щодо відвідування	Відвідування лекцій та практичних занять з курсу є обов'язковим, воно забезпечує краще розуміння матеріалу, дає можливість простежити зв'язок між теоретичною інформацією та її прикладним аспектом, сформувати систему знань та ґрунтовно підготуватись до екзамену. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із гарантом ОНП та відділом аспірантури).

9. Навчально-методичне забезпечення:

Інноваційні методики викладання психологічних дисциплін: ЕНК [для аспірантів спеціальності “Психологія”]. URL: курс <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4861>.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Гуменюк О. Психологія інноваційної освіти. Тернопіль, 2007. 321 с.
2. Волкова Н. П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навч.-метод. посіб. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.
3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підр. 3-тє вид., випр. Київ: Alma mater+, 2015. 304 с.
4. Інноваційні технології навчання: навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів / [Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А. В.; упорядн. словника Волобуєва С.В.]. К. : НТУ, 2017. 172 с.
5. Інноваційні педагогічні технології: посіб. / за ред. О. І. Огієнко; авт. кол.: О. І. Огієнко, Т. Г. Калюжна, Ю. С. Красильник, Л. О. Мільто, Ю. Л. Радченко, К. В. Годлевська, Ю. М. Кобюк. К., 2015. 314 с.
6. Козлова Г. М. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Одеса: ОНЕУ, 2014. 200 с.
7. Ляховець Л. О. Методика викладання психології: навч.-метод. посіб. 2-ге вид., доп. Чернівці: НУ «ЧК» імені Т. Г. Шевченка, 2020. 272 с.
8. Мартинюк І. А. Методи формування готовності студентської молоді до навчання упродовж життя: метод. посіб. для науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти: метод. посіб. для науково-педагогічних працівників закладів освіти. Київ: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2023. 113 с.
9. Методика викладання психології у вищій школі: навч. посіб. / Ю. Ю. Бойко-Бузиль, С. Л. Горбенко та ін. Київ: Атіка, 2012. 272 с.
10. Романовський О. Г., Резнік С. М. Методика викладання психології: навч.-метод. посіб. Харків: ФОП Панов А. М., 2019. 51 с.

Допоміжні

1. Гладуш В. А., Лисенко Г. І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія: навч. посіб. Дніпропетровськ, 2014. 416 с.
2. Дроботенко М. (2018) Практикум підготовки і написання есе: брошура. Київ. URL: <https://www.pedagogic-master.com.ua/Drobotenko.pdf> (Дата звернення: 28.12.2022 р.).
3. Косович О. В. (2011) Проектна діяльність як одна з форм інноваційних методичних технологій навчання. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія «Педагогіка, соціальна робота». Вип. 22. С. 76–78.
4. Мартинюк І., Теслюк В. Сучасні методи забезпечення якості освітніх послуг у ЗВО: аналітичний аспект. *Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія*. 2023. Том 14, №1. С. 161-169. [http://dx.doi.org/10.31548/hspedagog14\(1\).2023.161-169](http://dx.doi.org/10.31548/hspedagog14(1).2023.161-169).
5. Моргунова Н. С., Хомуленко Т. Б. (2011) Психологічні передумови організації самостійної роботи студентів : монографія. Харків: Міськдрук. 134 с.
6. Освітні технології / За заг. ред. О. М. Пехоти. К., 2001. 198 с.
7. Освітній діалог як гуманітарна психодидактична технологія вищої освіти: монографія / за наук. ред. Г. К. Радчук. Тернопіль: ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, 2023. 300 с.
8. Павлюк М. М. Теорія і практика розвитку самостійності майбутнього фахівця: монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2018. 388 с.
9. Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання. К.: СПД Кулінічев Б. М., 2007. 144 с.
10. Романовська М. Б. Метод проєктів у виховному процесі: метод. посіб. Х.: Веста: Вид-во «Ранок», 2007. 160 с.
11. Avanesyan H. Psychological and pedagogical basis of innovative methods in Higher school. *International Journal of Cognitive Research in Science, Engineering and Education (IJCRSEE)*. 2018, 7(3), 87–88.
12. Deivan M. & Devaki N. Innovative Instructional Strategies for Teaching Educational Psychology. *International Journal of Informative & Futuristic Research*. 2015. Vol. 3, Issue 2. 369–376.
13. Govindan M., Regina T. Innovative teaching and learning in psychological teaching for education. *journal of Applied and Advanced Research*. 2018: 3(Suppl. 1). 42–44.

Інформаційні ресурси

1. Закон України від 01.07.2014 р. No 1556 VII «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1556-18> (Дата звернення: 12.03.2025 р.).
2. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2145-19>. (Дата звернення: 17.03.2025 р.). Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: збірник наукових праць. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 01.03.2025 р.).
3. Рекомендації щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2025/04/24/shi-v-zakladakh-vyshchoi-osvity-24-04-2025.pdf> (дата звернення: 02.04.2025 р.).
4. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). URL:

https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf. (Дата звернення: 01.03.2025 р.).

5. International Standard Classification of Education (ISCED 2011): UNESCO Institute for Statistics. URL: <https://www.uis.unesco.org/sites/default/files/medias/fichiers/2025/08/EDS-3-ISCED-Final-WEB.pdf> guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf. (Дата звернення: 12.03.2025 р.).

6. Webinar: Three Ideas for Innovative Teaching of Psychology. URL: <https://surl.li/anppnx>. (Дата звернення: 12.03.2025 р.).